

**ကော်ဖီသုတေသနနှင့်နည်းပညာပြန့်ပွားရေးဗဟိုဌာန
တွင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့်သုတေသနလုပ်ငန်းများ**

- ❖ ကော်ဖီမျိုးကောင်းမျိုးသန့်ထုတ်လုပ်ရေးသုတေသန
- ❖ ဒေသအလိုက်သင့်လျော်သည့်မျိုးရွေးချယ်စမ်းသပ်ခြင်းသုတေသန
- ❖ အပင်ဇီဝကမ္မဆိုင်ရာသုတေသန
- ❖ အပင်အဟာရဆိုင်ရာသုတေသန
- ❖ စိုက်နည်းစနစ်ဆိုင်ရာသုတေသန
- ❖ ရောဂါပိုးမွှားဆိုင်ရာသုတေသန
- ❖ ရိတ်သိမ်းချိန်လွန်နည်းပညာသုတေသန

ဆက်သွယ်ရန် - စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန
ရုံးအမှတ်(၅၀)၊နေပြည်တော်။
တယ်လီဖုန်း - နေပြည်တော် - ၀၆၇-၄၃၁၃၁၅၊ ၀၆၇-၄၃၁၂၀၅
ပြင်ဦးလွင် - ၀၈၅-၂၂၁၃၆

စနစ်တကျပျိုးထောင်ပါ

စနစ်တကျပြုစုထိန်းသိမ်းပါ

စနစ်တကျစိုက်ပျိုးပါ

အရည်အသွေးကောင်းကော်ဖီထုတ်လုပ်ပါ

စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန

အရည်အသွေးကောင်းကော်ဖီထုတ်လုပ်ရေး
သိပ္ပံနည်းကျစိုက်နည်းစနစ်များ
နှင့်
သုတေသနဆောင်ရွက်မှုများ

ကော်ဖီ

- မြန်မာအမည် - ကော်ဖီ
- အင်္ဂလိပ်အမည် - Coffee
- မျိုးစု - *Coffea*
- မျိုးရင်း - *Rubiaceae*

ကော်ဖီမျိုးစုတွင်မျိုးစိတ်(Species) ပေါင်း(၇၀) ခန့်ပါဝင်ပြီးယင်းတို့အနက်စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးရေးတွင်အဓိကအရေးပါသောကော်ဖီမျိုးစိတ်(၄)မျိုးမှာ-

- (၁) *Coffea arabica* - အာရေးဘီးကားကော်ဖီ
- (၂) *Coffea canephora* - ရိုဘတ်စတာကော်ဖီ
- (၃) *Coffea librica* - လိုက်ဘရီကာကော်ဖီ
- (၄) *Coffea excelsa* - အိတ်ဆယ်စာကော်ဖီ

တို့ဖြစ်ကြသည်။

ပင်လယ် ရေမျက်နှာပြင် အမြင့်အလိုက် ဖြစ်ထွန်းမှုပေါ် မူတည်၍အထက်ပါကော်ဖီ(၄)မျိုးအား

- (၁)ကုန်းမြင့်ကော်ဖီ - Arabica Coffee
- (၂)မြေခိုမိကော်ဖီ - Robusta Coffee-

ဟူ၍(၂)မျိုးခွဲထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်စိုက်ပျိုးနိုင်သောဒေသများနှင့်ကော်ဖီမျိုးများ

❖ အာရေးဘီးကားကော်ဖီ-

အေးမြသောရာသီဥတုရှိသည့်-

ရှမ်းပြည်နယ်(တောင်ပိုင်း)၊(မြောက်ပိုင်း)၊ ချင်း ပြည်နယ်၊ ကချင်ပြည်နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ် နှင့် မန္တလေးတိုင်း ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်

❖ ရိုဘတ်စတာကော်ဖီ-ကရင်ပြည်နယ်သံတောင်မြို့နယ်

ကော်ဖီမျိုးများ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အဓိက စိုက်ပျိုးလျက် ရှိသော ကုန်းမြင့်ကော်ဖီ(Arabica Coffee)မျိုးများ-

- ❖ ပြင်ဦးလွင်ဒေသမျိုး S -795, Caturra, Catimor, Blue Mountain, San Ramon, Amarella, SL28, SL34, Progenies 86, P -88, P -90, LC1662, C 1669/36, H306, H420, H528, Catuai, K-7, Costa Rica T-5175, Costa Rica T- 8667.

အရည်အသွေးကောင်းကော်ဖီထုတ်လုပ်နိုင်ရေးအတွက်လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့်နည်းလမ်းများ

- မျိုးကောင်းမျိုးသန့်မိခင်ပင်ကိုရွေးချယ်၍မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်ခြင်းကို ဒီဇင်ဘာနှင့်ဇန်နဝါရီလများတွင် ဆောင်ရွက်ပါ။
- မြေမျက်နှာပြင် ညီ ညာပြီး မိုးသည်း ထန်စွာ ရွာသွန်း ချိန်တွင်ရေမဝပ်သည့်နေရာကိုရွေးချယ်၍ပျိုးခင်းပြုလုပ်ပါ။
- အပင်ပေါက် ရာခိုင်နှုန်း ၉၅% ရရှိရန် မျိုးစေ့ သက်တမ်းလေးလအတွင်းပျိုးထောင်ပါ။
- ပျိုးပင်သက်တမ်း တစ်နှစ်သားခန့်(အရွက်စုံ၆-၈စုံ) ရှိ နေချိန်တွင်စိုက်ခင်းထဲသို့မြေချစိုက်ပျိုးပါ။
- စိုက်ခင်းမြေရွေးချယ်ရာတွင် မြေသားနက်၍ ရေစီးရေလာကောင်းမွန်သော၊ မြေစိုင့်ဖွဲ့စည်းမှုကောင်းသော မြေမျိုးကိုရွေးချယ်ပါ။
- စိုက်ခင်းတွင်အရိပ်ပင်(ခါတော်မီ) များကို (၂) နှစ်ခန့်ကြိုတင်၍စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့်မြေ အစောင်းရာခိုင်နှုန်း များသောနေရာများတွင်မြေဆီလွှာရေတိုက်စားမှုနည်းစေရန် မြေဖုံးပင်များစိုက်ပျိုးခြင်း၊ရေခံရေတားကျင်းများတူးခြင်းတို့ကိုလုပ်ဆောင်ပါ။
- ကော်ဖီပင် စိုက်ပျိုးခြင်းကို မိုးကျ သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် (၂'x၂'x၂') ကျင်းတွင်ရာသီအချိန်မီစိုက်ပျိုးပါ။မြေချ စိုက်ရာတွင်ရေသောက်မြစ်မခေါက်စေရန်သတိပြုပါ။
- ကော်ဖီပင် သက်တမ်း ၁-၂နှစ်သားအရွယ်တွင်NPKအချိုး ၁: ၂: ၁အချိုးအားကော်ဖီ တစ်ပင်လျှင် တစ်အောင်စ နှုန်းဖြင့် ပထမအကြိမ် ရွက်နုထွက်ချိန် ဧပြီလ တွင် တစ်ကြိမ်၊ ဇူလိုင်လတွင် တစ်ကြိမ် နှင့် ဒုတိယအကြိမ်ရွက်နုထွက်ချိန် စက်တင်ဘာလတွင်တစ်ကြိမ်ထည့်သွင်းပါ။
- ကော်ဖီပင် သက်တမ်း ၃-နှစ်သား နှင့် အထက် ကော်ဖီပင်များတွင် N P K အချိုး ၂: ၁: ၂ အချိုး အား ကော်ဖီတစ်ပင်လျှင်၂-၃အောင်စနှုန်းဖြင့် အသီးစတင်ချိန် ဧပြီလမှ မေလတွင်တစ်ကြိမ်၊ အသီးအဆံဖြည့်ချိန် ဇူလိုင်လတွင် တစ်ကြိမ်နှင့် အသီးစတင်ရင့်သည့်ကာလ စက်တင်ဘာလများတွင်တစ်ကြိမ်ထည့်သွင်းပေးပါ။

- မြေချဉ်ငါတ် pH-၄ -၅ ထက်နိမ့်သောမြေများတွင်ထုံးနို့ဆီဖူးတစ်ဗူးကို ၂ နှစ်လျှင်တစ်ကြိမ်နှုန်းဖြင့်မြေဩဇာမထည့်သွင်းမီထည့်သွင်းပေးရမည်။
- သွင်းအားစုများထည့်သွင်းချိန်တွင်အစိုဓာတ်မရှိလျှင်(သို့) မိုးမရွာလျှင်ရေလောင်း၊ ရေသွင်းခြင်းကို ကရပြုဆောင်ရွက်ပါ။
- ဖေဖော်ဝါရီ နှင့် မတ်လများတွင် အသီးသိမ်းပြီးနောက် ကိုင်းဖြတ်ပြုပြင်ခြင်းလုပ်ငန်း၊ ဧပြီ - မေ နှင့်ဩဂုတ်-စက်တင်ဘာလများတွင်ခေါင်နှိမ်အတက်ဖဲ့ခြင်းလုပ်ငန်း နှင့် နိုဝင်ဘာလတွင် ပင်ခြေဖုံးခြင်း၊ ဆီးမိုးအုံ့မိုးခြင်းလုပ်ငန်းများ ကိုဆောင်ရွက်ပါ။
- ကော်ဖီသီးဆွတ်ခူးရာတွင်ကော်ဖီသီးကိုတစ်ချိန်တည်းအစိမ်းနှင့်အမှည့်ရော၍မခူးရ။လုံးဝရင့်မှည့်ပြီးအနီရောင်ရှိသည့်အသီးများကိုသာအကြိမ်ကြိမ်ဆွတ်ခူးပါ။
- ခူးယူပြီးသော ကော်ဖီသီးများကို နေချင်းအခွံ ချွတ်ခြင်း၊ အကျိချွဲ အလွှာပြောင်စင်အောင် ဆေးကြောခြင်းတို့ကိုဆောင်ရွက်ပြီးအစေ့ခွံပါကော်ဖီ Parchment ကော်ဖီစေ့များကိုသန့်ရှင်းသောတလင်း(သို့) ကော်ဖီစေ့လှမ်းစင်များဖြင့် အခြောက်လှမ်းပါ။
- အစိုဓာတ်ပါဝင်မှု ၁၂%ခန့် ရောက်ရှိချိန်တွင် သန့်ရှင်းသော Polythene အိတ်များဖြင့် ထုတ်ပိုးပြီးလေဝင်လေထွက်ကောင်း၍ အခန်းအပူချိန်ထက်မမြင့်သော နေရာတွင်စနစ်တကျသိုလှောင်ပါ။

ကော်ဖီ(၁)စက်စိုက်ပျိုးမှုမှအကျိုးအမြတ်ရရှိမှု

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကာလ (အပင်သက်တမ်း)	ကုန်ကျစရိတ် (ကျပ်သိန်း)	ဝင်ငွေ (ကျပ်သိန်း)	စတင်စိုက်ပျိုးသည့်နှစ်မှအကျိုးအမြတ်	ခန့်မှန်းအထွက်နှုန်း (တန်/ဧက)
ပထမနှစ်	၁၇.၀	-	(-)၁၇.၀	-
ဒုတိယနှစ်	၅.၀	-	(-)၂၂.၀	-
တတိယနှစ်	၅.၀	၃.၅	(-)၂၃.၅	၀.၁
စတုတ္ထနှစ်	၅.၀	၈.၇၅	(-)၁၉.၇၅	၀.၂၅
ပဉ္စမနှစ်	၅.၀	၁၇.၅၀	(-)၇.၂၅	၀.၅
ဆဌမနှစ်	၅.၀	၂၁.၀၀	(+)၈.၇၅	၀.၆
စုစုပေါင်း	၄၂.၀	၅၀.၇၅	(+)၈.၇၅	

-ကော်ဖီစေ့ (၁) တန်လျှင်ကျပ်(၃၅) သိန်းနှုန်းဖြင့် တွက်ချက်ထားပါသည်။

-ဆဌမနှစ်တွင်အရင်းကျေပြီးအမြတ်စတင်ရရှိပါမည်။